

Ameriška tragedija

Ni še zamrl strašen spomin na tragično smrt velikega Američana, voditelja ameriških črncev in Nobelovega nagrajenca za mir Martina Lutherja Kinga, ko je 5. junija pretresla svet spet strašna novica iz Amerike — atentator je streljal na predsedniškega kandidata, senatorja Roberta Kennedyja, brata tragično preminulega ameriškega predsednika Johna Kennedyja. Naslednjega dne pa je še strašnejša novica dopolnila novico prejšnjega dne: Robert Kennedy, up in nada Amerike, je umrl za posledicami atentatorjevih strelcev v glavo.

Tako se je Amerika letos, v komaj pol leta, že drugič znašla pred strašno resnico: ali je res ameriški način življenja nasilje, tisto brezobzirno nasilje tako doma, po ulicah ameriških mest in velemest, kot nasilje zunaj, ki se morda najbolje odraža prav na južnovietnamskem bojišču.

Evropski opazovalec ameriške politične scene, za katero bi najbolj dejali, da pomeni krvavo, nasilno burko, se začuden sprašuje, kako Amerike doslej ni moglo izučiti troje krvavih dogodkov: od atentata na predsednika Johna Kennedyja, preko atentata na Martina Kinga do atentata na Roberta Kennedyja. Mar so res revolverski streli znanih in neznanih, prijatih in neprijatih morilcev, način političnega delovanja, ali pa je za vsem tem široka, temačna in grozotna zarota tistega dela močne, mračne in srednjeveške Amerike, ki noče, da bi tako v Ameriki kot po svetu zavladali razum, strpnost med narodi in rasami, borba za boljše življenje vseh ljudi. Verjetno je oboje, vendar mnogo bolj drugo: zarota tistega, žal še močnega, a krutega in neusmiljenega dela reakcionarne Amerike, ki so ji bili na poti tako oba Kennedyja kot Martin Luther King.

Kajti vsi trije ameriški mučniki so se odkrito, zavestno in pogumno borili za drugačno Ameriko, za Ameriko jutrišnjega dne, za Ameriko ki bi ne poznala več rasnega razločevanja, čedalje večjega prepada med revnimi in bogatimi, za tisto Ameriko, ki bi ne bila več žandar sveta, temveč prijatelj in pomočnik razvijajočim se in pravkar osvobodjenim narodom širom sveta. Kajti streli v Los Angelesu so bili spet streli v demokracijo, svobodo in napredek, a bili so spet opozorilo, naj bi se končno prebudila vest Amerike in da bi Američani, če bo šlo tako naprej, kaj kmalu ne doživeli svoje lastne, ameriške tragedije.

Ko se spominjamo tragične smrti Roberta Kennedyja ne moremo mimo misli, da bo tudi njegova smrt plodno prispevala k lepšemu, jutrišnjemu dnevu tudi pri nas, v naši Benečiji, ki kljub formalnim demokratičnim pravicam vendar še ječi pod peto diskriminacije, ki ji pravimo zapostavljanje naše narodnosti, brezposelnost in tretiranje naših ljudi kot državljanov druge stopnje.

USODNI STRELI V LOS ANGELESU

VIDEL SEM ZLO IN GA SKUŠAL ODPRAVITI

je zapisal pokojni senator Robert Kennedy, ki je padel pod streli atentorja morda zato, ker je hotel Ameriki in svetu boljše prihodnost, razumevanje med ljudmi in odpravo rasne diskriminacije

Kot v Dallasu tistega tragičnega novembra, se je tudi v Los Angelesu «druga tragedija Kennedy» odigrala nenadoma, v nekaj minutah. V dvorani hotela «Ambassador» je Robert Kennedy tistega usodnega 5. junija, bila je sredo, med svojimi navdušenimi pristaši slavil eno izmed svojih največjih političnih zmag. Na grafikone, pritrjene na stene, so vpisovali rezultate preliminarne volitev v Kaliforniji, po katerih je od ure do ure postajalo čedalje jasneje, da Kennedy prepričljivo zmaga. Ko se je prepirčal, da zanj ne more biti več neprijetnih presenečenj, je Robert Kennedy pristopil k mikrofonu, utrujen in izčrpan od predvolilnih naporov, toda srečen zaradi zmage, ki mu je bila tako potrebna in ki bi mu lahko odprla pot do predsedniške kandidate v novembrskih volitev za prihodnjega šefa ameriške države.

Nato se je med viharjem vzklikanjem svojih pristašev Robert Kennedy v spremstvu svoje soproge počasi prebijal skozi množico proti stranskemu izhodu velike dvorane hotela «Ambassador», da bi se od tam lahko napotil do svoje sobe na prepotrebni oddih po tako burnem dnevu. Po vseh izkazih in pričevanjih je atentator streljal vanj v trenutku, ko je še kot srečni zmagovalac na kalifornijskih volitvah sprejemal čestitke kuhinjskega osebja. Atentator je izstrelil vseh šest strelcev iz revolverja kalibra 22 milimetrov in pri tem zadel pet do šest oseb. Resno je bil ob tej priložnosti ranjen nek televizijski novinar, trije ali štirje ljudje pa so bili lažje ranjeni. Kennedyja sta zadela dva strela.

Prva, manj nevarna krogla, je za-

dela žrtev pod levim ramenom, medtem ko je druga krogla zadela glavo v predelu desnega ušesa. In ta drugi strel je bil usoden za Kennedyjevo življenje, ker je prodrl globlje v glavo in poškodoval možgane.

Ko je padel Kennedy na tla, je bil še pri zavesti. Najprej so ga odpeljali do prve bolnišnice, nato pa na drugi konec mesta, v bolnišnico «Usmiljenega Samaritana» kjer so ga takoj operirali. Vendar so bili vsi napor znanosti in medicine zaman: po petindvajseturni agoniji je Robert Kennedy naslednjega dne, v četrtek, 6. junija, podleгал atentatorjevim ranam.

Tako se je Amerika po dveh mesecih, po tragični smrti Martina Lutherja Kinga, spet zavila v črno, vsa zaprepasčena, začudena in žalostna.

Truplo senatorja Kennedyja so nato iz Los Angelesa s posebnim letalom šefa ameriške države prepeljali v New York. Tu, v katedrali sv. Patricka, so ga položili na mrtvaški oder.

Celotna Peta avenija, pa tudi bližnje ulice, so bile že zdavnaj pred pol šesto uro zjutraj, ko se odpro težka vrata katedrale, prepolna ljudi, ki so vso noč čakali, da bi se lahko poslednjič poslovili od Roberta Kennedyja, upanja in nade milijonov malih ljudi Amerike. Kar 130.000 ljudi je šlo mimo odra pokojnega Bobija in s tem manifestiralo ne samo svoje bolečine, temveč tudi ideale, za katere je bil tako zločinsko padel pokojni senator.

V soboto, 8. junija, je bila v katedrali sv. Patricka maša v spomin velikemu pokojniku. Udeležilo se je kakih 2000 uglednih osebno-

sti vsega sveta in Amerike, med njimi predsednik Johnson, generalni sekretar OZN U Tant in uradni odposlanci več kot 50 tujih držav.

Od pokojnika se je poslovil njegov mlajši brat Edward. Nad bratovim truplom je spregovoril o pokojniku kot človeku, «ki je videl zlo in ga skušal odpraviti». Prebral je tudi odlomek iz bratovega govora mladim Južnoafričanom leta 1966. V tem svojem govoru je pozval mladino vsega sveta, naj v celoti izpolni svojo vlogo pri oblikovanju novega sveta, ki ne bi poznal zapostavljanja in zatiranja.

Po končanih žalnih slovesnostih je sprevoz krenil iz katedrale sv. Patricka na glavno newyorško že-

lezniško postajo, odkoder je poseben žalni vlak odpeljal truplo pokojnega Kennedyja v Washington.

In tako je napočila nedelja, 10. junija, dan, ko so pokopali Roberta Kennedyja na arlingtonskem pokopališču, v bližini njegovega velikega brata Johna.

Vendar se je na njegovi poslednji poti med Nek Yorkom in Washingtonom zgodila nepredvidena nesreča, ki je pogrebne svečanosti podaljšala za nekaj ur. Nek naspotno vozeči vlak je povozil, oziroma rani nekaj ljudi, ki so na neki vmesni postaji pričakovali žalni vlak.

Zdaj počiva Bobijevo truplo na (Nadaljevanje na 3. strani)

KULTURNI DOGODEK V VIDMU

Skupna razstava furlanskih slovenskih in koroških slikarjev

Na INTART II. razstavlja 46 slikarjev 206 slikarskih del. Prihodnja razstava umetnikov treh obmejnih pokrajin bo v Ljubljani naslednje leto

V Vidmu so v soboto, 8. t. m. ob 18. uri svečano odprli drugo razstavo INTART, likovno prireditel, ki je doživela svojo prvo otvoritev in svoj krst lani v Celovcu. INTART namreč pomeni ciklus srednjih likovnih umetnikov treh sosednjih dežel: Furlanije-Juljske Krajine, Koroške in Slovenije. Prihodnje leto se bo krog srečanj INTART strnil in sicer v Ljubljani.

Videmska razstava INTART zajema 206 likovnih del, medtem ko so slovenski likovni umetniki zastopani na tej razstavi kar s 66 deli 14 avtorjev. 17 slikarjev zastopa na tej mednarodni slikarski prireditvi avstrijska Koroška, medtem ko je domačih razstavljalcev 15.

Vidmsko razstavo INTART II. je ob najvišjih predstavniških svečano odprl predsednik deželne vlade Berzanti, ki je v svojem otvoritvenem govoru znova poudaril, da tudi INTART pomeni tisto zblíževanje in sodelovanje pokrajin in držav ob meji, ki naj združuje, ne pa razdvaja ljudi. Še posebej je poudaril napore in pomen likovnih umetnikov, znanstvenikov in književnikov pri združevanju in približevanju različnih kultur.

Za njim sta spregovorila še minister za kulturo Koroške dr. Polley in predsednik Društva slovenskih likovnih umetnikov, slikar Jože Ciuha.

Predsednik Berzanti je nato podelil tudi nagrade za to priložnost. Nagrado pokrajine Furlanija-Juljska Krajina sta ex aequo prejela Gianni Grimaldi in Tino Piazza. Nagrado Koroške je prejel slovenski slikar Bogdan Borčič, medtem ko je nagrado Slovenije dobil koroški grafik Joseph Tichi. Odkupne nagrade pa so prejeli trije avtorji: Egon Wucherer, Božidar Jakac in Dino Predonzani.

Kot torej vidimo, sta kar dva Slovenca prejela visoko priznanje INTART II.: mladi slovenski slikar Bogdan Borčič in veteran slovenskega slikarstva, še posebej pa grafike, Božidar Jakac, kar vsekakor priča o visoki kvaliteti in mojstrstvu slovenskih razstavljalcev v Vidmu.

BIL JE NJIHOV UP IN NADA - «Kamor pride kateri Kennedy, ni prostora za razisem», so govorili v Ameriki. Na sliki vidimo nasmejane obraze črncev in belcev ob srečanju z Robertom Kennedyjem

Seznam odobrenih prošenj za odškodnino bivšim internirancem v nacističnih taboriščih in po umrlih v taboriščih iz Beneške Slovenije in Gornjega Posočja

Po dolгих letih zavlčevanja končno le kaže, da se bližamo rešitvi vprašanja izplačila odškodnine bivšim internirancem in svojcem umrlih v nacističnih taboriščih. Dne 22. maja je bil objavljen v prilogi Uradnega lista seznam odobrenih prošenj za izplačilo odškodnine na podlagi dogovora med vladama Italije in Zahodne Nemčije.

Rok za predložitev ugovorov zapade 21. junija. Po prvem bežnem pregledu seznamov smo ugotovili, da še marsikdo, ki ima pravico do odškodnine in ki je predložil prošnjo, ni v seznamih.

Zaradi tega objavljamo seznam odobrenih prošenj upravičencev iz Beneške Slovenije in Gornjega Posočja, da bodo lahko prizadeti tudi na ta način pravočasno obveščeni.

Kdor ni v seznamu in je vložil prošnjo za odškodnino, naj ne zamudi roka za priziv. Za podrobne informacije in pomoč za sestavljanje ugovorov naj se priza-deti obrnejo na Združenje bivših političnih internirancev, na jugoslovanskem področju pa na ob-činske Zveze borcev.

Tolminu, 1899; Komac Giovanni iz Jablanice (Bovec), 1900; Koren Giuseppe iz Magozda (Kobarid), 1898; Kozorog Giuseppe iz Volč (Tolmin), 1907; Kracina Jožefa iz Stanovišč pri Kobaridu, 1917; Kragelj Andrej iz Poljubinja, 1895; Kragelj Ivan iz Čiginja, 1900; Kragelj Miroslav iz Sela pri Volčah, 1920; Kranjc Franc iz Starega Sela pri Kobaridu, 1898; Kravanja Franc iz Čezsoče, 1886; Kravanja Vivald iz Kala pri Koritnici, 1921; Kurinčič Ignac iz Idrskega (Kobarid), 1885; Kuscer Andrea iz Potokov, 1893; Kutiin Gabriele iz Žage, 1911; Lasič Stanislav iz Tolmina, 1910; Lavrenčič Benedetto iz Potokov (Kobarid), 1896; Leban iz Kam-breškega, 1893; Pipiscek Marija iz Zalaza (Tolmin), 1928; Luznik Viktorija iz Usnika (Tolmin), 1914; Makarovic Jožef iz Kanala, 1909; Maligoj Pavla iz Smasta (Tolmin), 1919; Manfreda Andrej iz Poljubinja (Tolmin), 1886;

Manfreda Ivan iz Poljubinja (Tolmin), 1881; Manfreda Rozina iz Poljubinja, 1917; Mazora Ana iz Breginja pri Kobaridu, 1921; Melinc Martin iz Trnovega pri Kobaridu, 1874; Rejc Ivan iz Poljubinja (Tolmin), 1887; Rejc Jožef iz Poljubinja (Tolmin), 1894; Rot Florjan iz Žage, 1878; Rot Franc iz Trnovega pri Soči, 1879; Rot Franc iz Žage, 1880; Rukli Alojz iz Starega Sela (Kobarid), 1915; Rutar Franc iz Čiginja, 1895; Rutar Leopold iz Krna, 1920; Sauli Jožef iz Ladre, 1892; Skočir Anton iz Vrsnega pri Kobaridu, 1896; Sorli Jožef iz Tolmina, 1901; Sovdat Andrej iz Sužida, 1892; Sovdat Franc iz Idrskega, 1894; Strukelj Elizabeta iz Tolmina, 1921; Sulin Jožef iz Žage, 1896; Uršič Anton iz Starega Sela, 1897; Volarič Franc iz Idrskega, 1914; Žagar Alojz iz Žage, 1891; Zamparin Marino iz Tolmina, 1923; Zorc Jožef iz Soče, 1905; Zuber Andrej iz Potokov, 1890.

ce 20 (Podbonesec); Velišek Marija iz Prapotnega (Idrijska dolina); Vladovich Relija Marija iz Nem; Vogrig Giulio iz Trčmuna 18 (Sovodnje).

Iz Gornjega Posočja

Batulj Ivanka iz Kreta 46 (Kobarid); Cencič Pavla, Kosovelova 4, (Tolmin); Fratrik Tereza iz Idrskega (Kobarid); Gregorčič Josipina iz Vrsnega (Kobarid); Kenda Ivan iz Tolmina; Kenda Ivana iz Kobarida; Kracina Valerija, Volaričeva, 1 Kobarid; Kranjc Marija iz Trnovega pri Srpenici, 17 (Kobarid); Kušcer Ernesta iz Potokov 17 (Kobarid); Kušcer Stanislav iz Potokov 16 (Kobarid); Leban Jožefa iz Volč 52 (Tolmin); Manfreda Viktorija iz Idrije pri Bači 90 (Most na Soči); Mazora Marija iz Starega Sela 60 (Kobarid); Miklavič Almira iz Idrskega 102/93 (Kobarid); Miklavič Ema iz Idrskega 102/93 (Kobarid); Miklavič Alojz iz Idrskega 91 (Kobarid); Pagon Viktor, Tumov drevored 15, Tolmin; Pavlin Valerija iz Potokov 29 (Kobarid); Rejc Marija, Gradnikova ulica 28, Tolmin; Rutar Ivan, Trg 1. maja, Tolmin; Rutar Urška, Bazoviška, Tolmin; Simac Cilka iz Breginja 76 (Kobarid); Simac Dana iz Breginja 51 (Kobarid); Torkar Adolf iz Podbrda 35 (Tolmin); Urbančič Nada iz Sela (Kobarid); Valentinčič Ernest iz Podbrda 2 (Tolmin); Zuber Julka iz Potokov 36 (Kobarid).

Seznam odobrenih prošenj bivšim internirancem iz Beneške Slovenije

Butteera Enzo iz Brišč 112 (Podbonesec); Comini Marco iz Gorjanov; Coren Luigi iz Brnasa 1 (Špeter Slovenov); Crainich Giovanni iz Čeplesišč 45 (Sovodnje); Crucil Marcello iz Landra 31 (Podbonesec); Crucil Natale iz Landra 24 (Podbonesec); Cudrig Ferruccio iz Čeplesišč 50 (Sovodnje); Cussigh Ligio iz Sedigle 115 (Tarčento); Fabretti Bruno iz Nem; Feletig Gino iz Grmek; Golop Ivan iz Trčmuna 31 (Sovodnje); Golop Giuseppe

iz Podarja 2 (Sovodnje); Juretig Guido iz Mersina 31 (Podbonesec); Jussa Elda iz Špetra Slovenov 160; Manzini Antonio iz Zajcev 143 (Podbonesec); Martinuzzi Ausilio Primo iz Ahtna; Medves Natalio iz Ščigle 22 (Podbonesec); Mini Giuseppe iz Savornjana 9; Naida Pietro iz Sv. Jurija (Rezija); Sgubin Francesco iz Bodigoja 3 (Prapotno v Idrijski dolini); Specogna Alcide iz Tavorjane; Spessot Bruno iz Ahtna 43; Tramontin Guglielmo iz Štup-

IZ NADIŠKE DOLINE

Nova avtobusna linija Čedad - Oblica

Deželno prisledništvo za transport in turizem je te dni ugodno rešilo prošnjo, ki jo je svoj čas vložila administracija šenlenarške občine za postavitev nove avtobusne linije, ki bi povezovala Čedad s hribovskimi vasmi Zamir, Jesičevje, Ravne, Kravar in Oblico.

Pred nekaj dnevi je avtobus že prevozil prvič to progo za poizkušnjo in zato je upati, da bo v kratkem postala redna avtobusna linija, saj je občina tudi že poskrbela, da so ceste razširili in jo napravili varno, posebno na ovinkih.

Ko bo začela delovati omenjena proga, bo ljudem prihranjena mnogo časa in truda, kajti do sedaj je avtobus vozil samo do Zamira, ki je v dolini, in ljudje so morali hoditi daleč peš, kar je bilo posebno nerodno za delavce in šolarje, ki se vozijo vsak dan.

Za obrečne nasipe ob Kosci

Že večkrat smo pisali, da hudoournik Kosca rad prestopa bregove in da so tu in tam že napravili kako delo, da bi ga ob hudih nalih zadržalo. Dela bi seveda bilo potrebno izvesti do konca, da bi kaj zaleglo in zato je prav te dni šel naš župan k deželnemu prisledniku za kmetijstvo in ga prosil, naj dežela nakaže zadosten znesek, da bodo mogli preprečiti poplave tudi v Ošnjem. Kosca namreč tudi tukaj, kadar prestopi bregove, odnaša rodovitno zemljo in prinaša prod. Deželni prislednik je obljubil vso svojo pomoč in zato ljudje upajo, da bodo pričeli z deli še pred jesenjo, ko nastopijo deževne dobe.

NAGRAJENI UCENCI

Tudi letos je «Cassa di risparmio» nagradila najboljše učence v šenlenarški šoli. Hranilne

knjižice, v katerih je vloženi po tri tisoč lir, so prejeli sledeči: Patricija Rutar iz Oblice, Klavdio Drecogna iz Gorenjega Trbilja in Canalaz Lucija iz Sv. Lenarta. Ti učenci so namreč napisali najboljše nalogo o varčevanju.

SV. PETER

Riprave za «sagro»

V Špetru Slovenov so že sedaj pričeli s pripravami, da bo čim boljše izpadla «sagra» ali vaški praznik na dan sv. Petra, dne 29. junija. V teh dneh se je sestal pripravljalni odbor, ki je tudi sestavil program prireditev. Letos bodo na bližnjem griču organizirali ob tej priliki tudi motocross dirke, katerih se bodo udeležili številni dirkači severne Italije. V Špetru se bo vršila tudi nogometna tekma med lokalno ekipo in reprezentanco Ljubljane. Nastopili bodo tudi ljubljanski godbeniki.

Odbor je tudi sklenil, da bodo letos, kakor lansko leto ob tej priliki, nagradili najboljše gubanc. Organizirali bodo tudi razstavo goveje živine Nadiške doline, srečelov, ples in vrsto drugih zabav.

Državni prispevek za gradnjo nižje srednje šole

Ministrstvo za šolstvo je dodelilo špeterski občini za dokončno izgradnjo državne nižje srednje šole in za njeno opremo 65 milijonov lir državnega prispevka. Šolo so pričeli graditi še pred dvema letoma in zato je upanje, da se bo pouk mogel vršiti v njej že letošnji jesen.

Nesreča ne počiva

V bolnico so morali peljati 71 letno Cecilijo Makorič, ker je padla in dobila več resnih poškodb,

posebno po glavi. V bolnici so izjavili, da bo ozdravila v dvajsetih dneh.

Tudi 50 letna Julija Crainich iz Petejaha je nesrečno padla in je morala iti v bolnico. Zlomila si je levo roko v komolcu in se bo zato morala zdraviti mesec dni.

PODBONESEC

Mali obmejni promet meseca maja

Meseca maja so na obmejnih prehodih v Beneški Sloveniji zabeležili vsega skupaj 125.173 prehodov, od katerih 82.145 italijanskih državljanov in 42.429 jugoslovanskih; z dvolastniško izkaznico pa je prešlo mejo 313 italijanskih in 286 jugoslovanskih kmetov.

Največje število prehodov je bilo preko štopce v podboneški občini, kjer je prehod prve kategorije. Tu so zabeležili 120.914 prehodov. Skozi ostale obmejne prehode pa je bilo tako-le gibanje: skozi Učejjo 1.124, skozi Most na Nadiži (nekdanji Ponte Vittorio) v tipanski občini 509, skozi Most Mišček 667, skozi Most Klinec 222, skozi Polavo pri Čeplesiščih v sovodenjski občini 765, skozi Robedišče 415, skozi Solarje pri Dreki pa je bilo 554 prehodov.

Gradnja nove ceste Mersin-Matajur

Vse je zelo razveselilo sporočilo, da je država dodelila 50 milijonov lir za cesto, ki bo vodila iz Mersina v občini Podbonesec v vas Matajur (občina Sovodnje). Ta cesta bo brez dvoma zelo dobrodošla ne samo domačinom, ampak tudi turistom, ker se bo na ta način ustvarila krožna pot.

Seznam odobrenih prošenj za odškodnino po umrlih iz Beneške Slovenije

Adami Giovanni Battista iz Čedada, 1926; Anzil Ugo iz Tarčenta, 1915; Attimis Nicolo iz Nem, 1909; Baolini Luigi iz Čedada, 1915; Barbarino Luigi iz Rezije, 1914; Battistig Marcello iz Podbonesca, 1924; Benati Antonio iz Tavorjane, 1918; Berra Valentino iz Nem, 1921; Bertolla Giovanni iz Nem, 1911; Bertolla Paolo iz Nem, 1911; Biasizzo Luigi iz Tarčenta, 1904; Blanchini Mario iz Špetra Slovenov, 1913; Blasutig Natale iz Špetra Slovenov, 1908; Bordoni Eugenio iz Dreke, 1920; Brans Aldo iz Tarčenta, 1925; Burra Tarcisio iz Tavorjane, 1912; Calderani Giovanni iz Nem, 1908; Caliz Pio iz Tarčenta, 1915; Cautig Giovanni iz Sredenja, 1924; Cerneaz Ernesto iz Ahtna, 1888; Ceschia Aldo iz Nem, 1912; Ceschia Giacomo iz Nem, 1913; Ceschia Giuseppe Valentino iz Nem, 1905; Cesnich Pietro Giovanni iz Sv. Lenarta, 1916; Chiabudini Aurelio iz Podbonesca, 1926; Chiabudini Oreste iz Podbonesca, 1914; Chiabudini Alfredo iz Sv. Lenarta 1920; Comelli Antonio iz Nem, 1906; Comelli Antonio Francesco iz Nem, 1902; Comelli Giovanni iz Nem, 1919; Comuniaro Silvio iz Tavorjane, 1908; Coren Giovanni iz Špetra Slovenov, 1896; Coss Antonio iz Rezije, 1906; Costantini Vittorio iz Čedada, 1915; Cricco Giovanni Battista iz Nem, 1899; Crucil Agostino iz Podbonesca, 1915; Crucil Walter iz Podbonesca, 1917; Cuciz Giovanni iz Nem, 1915; Cuciz Aldo iz Fojde, 1920; Cudrig Eugenio iz Sovodenj, 1919; Della Giusta Gino iz Tarčenta, 1924; Di Maria Annibale iz Tarčenta, 1880; Donat Ottorino iz Čedada, 1921; Dordolo Valerio iz Tarčenta, 1925; Ermacora Romano Severino iz Čedada, 1926; Fabretti Giovanni iz Nem, 1903; Fattor Vittorio iz Fojde, 1909; Feletti Giovanni iz Tavorjane, 1914; Feletig Natale iz Grmek, 1926; Filipig Francesco iz Grmek, 1905; Flebus Olivo iz Tavorjane, 1923; Floreancig Valentino iz Grmek, 1902; Foschia Alfredo iz Tarčenta, 1925; Garibasi Giuseppe iz Čedada, 1921; Gervasi Guido iz Nem, 1908; Gervasi Pietro iz Nem, 1904; Giusto Guido iz Nem, 1921; Gori Italico iz Nem, 1913; Gregori Mario iz Podbonesca, 1922; Grimaz Pietro iz Ahtna, 1913; Gubana Luigi iz Podbonesca, 1907; Guerra Carlo iz Fojde, 1915; Guion Ernesto iz Podbonesca, 1914; Iacobuzio Giuseppe iz Fojde, 1912; Iacuzzi Gino iz Tavorjane, 1903; Iuretig Gildo iz Podbonesca, 1910; Iussa Basilio iz Špetra Slovenov, 1914; Iussa Orazio iz Špetra Slovenov, 1909; Laurencig Pietro iz Nem, 1918; Lettig Odorico iz Rezije, 1923; Maion Paolo iz Podbonesca, 1905; Manjas Vito iz Tavorjane, 1881; Manzocco Giacomo iz Nem, 1909; Margutti Luciano iz Čedada, 1917; Martinig Antonio iz So-

vođenj, 1906; Martinig Giuseppe iz Sovodeenj, 1926; Melissa Remo iz Podbonesca, 1923; Nimis Antonio Leonardo iz Nem, 1907; Nimis Antonio iz Nem, 1912; Nimis Domenico iz Nem, 1924; Noacco Gaetano iz Tipane, 1908; Paulin Vittorio iz Fojde, 1915; Pauluzzi Giuseppe iz Čedada, 1922; Petricig Luigi iz Sovodenj, 1918; Petricig Zaccaria iz Šempetra Slovenov; Piccaro Venusto iz Tavorjane, 1922; Podrecca Elio iz Špetra Slovenov, 1912; Polla Mario iz Tarčenta, 1924; Polauszacz Luigi iz Podbonesca, 1903; Primosig Antonio iz Grmek, 1902; Primosig Giuseppe iz Grmek, 1908; Qualizza Gildo Antonio iz Sovodenj, 1907; Raiz Giovanni iz Podbonesca, 1914; Ronchi Giuseppe iz Ahtna, 1904; Sgarban Eugenio iz Gorjanov, 1896; Sgiarovello Marino iz Fojde, 1903; Shaurli Luigi iz Fojde, 1908; Sodani Luigi iz Nem, 1922; Specogna Secondo iz Podbonesca, 1923; Sturma Domenico iz Nem, 1909; Tomada Giuseppe iz Nem, 1905; Trinco Giovanni iz Trčmuna pri Sovodnjah, 1898; Trinco Giulio iz Trčmuna pri Sovodnjah, 1906; Trinco Guido iz Trčmuna pri Sovodnjah, 1926; Vellescig Giacomo iz Sv. Lenarta, 1905; Velescig Lamberto iz Sv. Lenarta, 1909; Venerio Pietro iz Nem, 1898; Venturini Lino iz Nem, 1912; Venuti Izidoro iz Špetra Slovenov, 1906; Vogrig Angelo iz Grmek, 1912; Vogrig Rinaldo iz Sovodenj, 1910; Zucco Luigi iz Čedada, 1926.

iz Gornjega Posočja

Fon Andrej iz Trnovega, 1885; Fon Peter iz Sela pri Volčah, 1899; Fratina Franc iz Kreda pri Kobaridu, 1892; Gaberscik Branko iz Tolmina, 1912; Gasperčič Jožef iz Čezsoče, 1880; Gasperčič Jožef iz Boveca, 1898; Golja Alojz iz Ljubinja (Tolmin), 1890; Gregorčič Jožef iz Vrsnega pri Kobaridu, 1883; Hrast Andrej iz Borjane, 1928; Hrast Giulio iz Čiginja, 1914; Humar Julka iz Loma pri Kanalu, 1908; Humar Štefan iz Livka pri Kanalu, 1904; Ivančič Marija iz Kobarida, 1919; Ivančič Rudolf iz Ladre pri Kobaridu, 1896; Jermol Viktor iz Tolmina, 1908; Jug Andrej iz Čiginja, 1896; Jug Luca iz Čiginja, 1885; Kavčič Alojz Ciril iz Ljubinja, 1911; Kavčič Giovanni iz Zabč pri Tolminu, 1883; Kavčič Ivan iz Ljubinja, 1893; Kavs Giovanni iz Soče pri Tolminu, 1895; Kenda Justina iz Poljubinja (Tolmin), 1905; Kenda Marija iz Sužida (Kobarid), 1892; Klinton Peter iz Zatolmina, 1892; Knez Ana iz Trnovega pri Kobaridu, 1876; Knez Anton iz Srpenice, 1895; Kofol Lodovico iz Sela pri

Eletti il 19 e 26 maggio 1968

Chi sono i rappresentanti sloveni nel Parlamento e nel Consiglio Regionale

Albin Škerk il nuovo deputato sloveno al Parlamento italiano

Il 19 maggio 1968 è stato eletto a Trieste anche il candidato sloveno Albin Škerk, ex Sindaco di Duino-Aurisina — Devin-Nabrežina poichè l'on. Marija Bernetič quest'anno non era candidata. Škerk ha ottenuto 3.403 voti di preferenza.

Il nuovo deputato Albin Škerk è nato il 12 giugno 1921 a Visogliano — Vičovlje, frazione del comune di Duino Aurisina — Devin-Nabrežina. Ha frequentato la scuola media inferiore ed ha lavorato nelle cave di pietra fino al 1943. Ha collaborato nella lotta di liberazione ed ha militato dopo la caduta del fascismo nelle formazioni partigiane. Nell'autunno del 1944 è stato arrestato dai nazisti e deportato in Germania. Iscritto al partito comunista dal 1943, ha diretto nel dopoguerra varie organizzazioni di massa. Eletto per la prima volta quale consigliere comunale a Duino-Aurisina — Devin-Nabrežina nel 1956 ha ricoperto la carica di Sindaco di quel comune dal 1962 al 1966. Nel 1966 è stato eletto quale consigliere provinciale (provincia di Trieste). Fa parte pure, quale consigliere, del consiglio comunale di Duino-Aurisina — Devin-Nabrežina.

Dopo la sua elezione a deputato Albin Škerk ha fatto una dichiarazione alla stampa slovena, dicendo tra l'altro:

« Sono profondamente conscio della responsabilità assunta con la elezione a deputato. Dedicherò tutte le mie forze per il miglioramento delle condizioni di vita del popolo lavoratore nella Provincia di Trieste, ed in special modo per raggiungere la completa parità di diritti degli sloveni. **Perciò, quale deputato sloveno, sento profondamente pure il dovere di rappresentare anche gli sloveni delle Province di Gorizia e di Udine.** In questa mia opera avrò il totale appoggio del mio Partito e dei suoi gruppi parlamentari. Mi attendo e desidero la più ampia collaborazione di tutte le organizzazioni, enti e gruppi che si occupano dei problemi della minoranza slovena in Italia e che lottano per il riconoscimento dei suoi diritti ».

Il quotidiano degli sloveni in Italia « Primorski dnevnik » ha intervistato, prima delle elezioni poli-

tiche, il candidato del PCI, di nazionalità slovena, Albin Škerk sui compiti che avrà quale deputato sloveno in parlamento, il quale ha dichiarato tra l'altro:

« Il deputato sloveno ha, nel parlamento di Roma un ruolo speciale, poichè si tratta dell'unico deputato di nazionalità slovena. Da ciò deriva che egli ha anche dei compiti specifici, e non soltanto alla Camera, ma anche nell'opera vasta ed importante che deve compiere per la soluzione di vari problemi concreti, riguardanti la minoranza ».

Difenderò, con l'appoggio di tutto il gruppo parlamentare del PCI, i diritti della minoranza slovena. Così ha fatto nella precedente legislatura la compagna Bernetič e io intendo continuare per la stessa via, poichè questo modo è tradizionale per i comunisti da Srebrnič in poi». (Deputato del PCI prima dell'avvento del fascismo, n. d. r.) — Credo che non vi sia alcuna contraddizione tra gli interessi della classe operaia, l'attività del nostro Partito e le aspirazioni delle minoranze nazionali verso la realizzazione dei loro diritti democratici e nazionali. I principi, espressi dal PCI nella risoluzione dell'anno 1961, rappresentano la base programmatica di tutto il nostro operato. Sono anche convinto che la mia attività esprimerà quello spirito di unità tra gli italiani e gli sloveni che si è forgiato nella lotta e che noi controponiamo contro tutti coloro che si oppongono ai principi della Costituzione democratica. — Vorrei sottolineare che non sarò soltanto deputato dei comunisti o degli sloveni con tendenze comuniste, ma il deputato di tutta la popolazione triestina, di tutti gli sloveni. Ciò significa che nella mia attività collaborerò strettamente con tutte le specifiche organizzazioni della minoranza slovena che desidereranno una tale collaborazione e che vorranno in qualche modo dare il loro contributo alla mia opera. Ciò si è fatto e si fa anche ora. Non eravamo mai chiusi in se stessi e non abbiamo mai rinunciato alla discussione ed ai consigli ». — L'articolo 6 della Costituzione repubblicana è la base per la soluzione dei problemi delle minoranze nazionali in Italia. Lo Statuto regionale dà invece agli or-

gani regionali la facoltà di adempiere ai propri obblighi legislativi verso le minoranze coi propri strumenti. In realtà, le cose sono andate invece diversamente. Il continuo richiamarsi alla unica sentenza della Corte Costituzionale ha dato ai democristiani e ai loro alleati nel centro-sinistra la possibilità di eludere la nostra problematica. Quando invece la maggioranza è stata costretta ad accettare dei provvedimenti di legge a favore della nostra popolazione, il governo di Roma li ha respinti. Contro questo trattamento bisognerà fare ogni sforzo, poichè obiettivamente ciò significa un raggiramento.

Dušan Lovriha (PC) - Drago Štoka (US) i nuovi consiglieri sloveni nel Consiglio Regionale Friuli-V.G.

Nella circoscrizione di Trieste sono stati eletti due consiglieri regionali di nazionalità slovena, cioè Dušan Lovriha (PCI) con 5.317 voti preferenziali e il dott. Drago Štoka della lista della Slovenska skupnost (Unione Slovena) con 2.400 voti preferenziali. Il candidato comunista di nazionalità slovena nella circoscrizione di Gorizia Josip Jarc che faceva parte del Consiglio Regionale nella prima legislatura, non è stato rieletto perchè gli subentra Spartaco Zorzenon. Il numero dei consiglieri sloveni nel Consiglio Regionale è dunque sceso da tre a due.

Il nuovo consigliere Dušan Lovriha (PCI) è nato 45 anni fa a Dolina (San Dorligo della Valle) in una famiglia operaia ed antifascista. E' sindaco di quel Comune dal '49. Ha partecipato alla lotta partigiana dal 1944. E' membro del comitato federale e regionale del PCI. Di professione è impiegato al Genio civile.

Il nuovo consigliere dott. Drago Štoka (US) è nato a Kontovel (Contovello) nel Comune di Trieste ed ha 31 anni. Laureato in giurisprudenza, esercita l'attività di procuratore legale. Si occupa di attività culturali, è pubblicista e redattore responsabile della rivista di cultura «Most». E' il più giovane dei consiglieri regionali, eletti a Trieste.

Bisogna costringere il Consiglio Regionale ad iniziare a risolvere sistematicamente i problemi specifici della comunità nazionale slovena e del suo sviluppo autonomo e indisturbato. In questo senso ci richiamiamo al principio che la lingua slovena deve diventare la seconda lingua ufficiale nella Regione. Credo che nonostante il vantarsi dei partiti di governo, il problema fondamentale della nostra minoranza sia il rispetto della lingua e del bilinguismo nell'espletamento dell'amministrazione pubblica, nelle scritte, nelle pubblicazioni ufficiali ecc ».

Doma in po svetu

Dogodkov doma in po svetu ne manjka. Na prvem mestu moramo omeniti krizo vlade pri nas, ki se je začela v trenutku, ko so se socialisti odpovedali sodelovanju v novi vladi levega centra. To je tudi razumljivo, saj so nedavne volitve dovolj drastično dokazale, da so bili socialistični volivci razočarani nad dosedanje politiko levega centra.

Zadnji de Gaullov govor v bistvu ni prinesel ničesar novega. Znova je pozval Francoze, naj se vrnejo na delo. Pri tem jim je namreč obljubil sodelovanje pri upravljanju in dobičku, kar pa je v nekem smislu iluzorico, saj sta kapital in delo, kot je znano že iz zgodovine, nepomirljiva nasprotnika. Sicer pa bodo novo razpisane parlamentarne volitve v Franciji najbolj odgovorile na razpoloženje francoskega ljudstva, ki je bilo doslej, kot so kazali dogodki zadnjih tednov, vse prej kot naklonjeno predsedniku de Gaulle.

Te dni se je mudil v Jugoslaviji britanski zunanji minister Michael Stewart, ki ga je, med drugimi, sprejel tudi jugoslovanski predsednik Tito.

Tudi na Češkoslovaškem je prišlo te dni do pomembnih sprememb. CK KPČ je na svojem plenumu izključil iz svojih vrst bivšega predsednika ČSSR Antonina Novotnega in ga obtožil hudih dejanj v preteklosti, predvsem monstrozni procesov proti nekdanjim voditeljem češkoslovaške partije Slanskemu in Clementisu. Dalje so tudi sklenili, naj Češkoslovaška postane federativna država Čehov in Slovakov.

Kot gost jugoslovanskih akademij znanosti in umetnosti v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani je prispel na večdnevni obisk v Jugoslavijo dekan vatikanskega kardinalskega kolegija kardinal Eugene Tisserant. Kardinala Tisseranta je med obiskom v Jugoslaviji sprejel tudi predsednik SFRJ Josip Broz-Tito.

S PRVE STRANI

USODNI STRELI V LOS ANGELESU

arlingtonskem pokopališču v predmestju Washingtona. Na pokopališču, kjer so pokopani najboljši sinovi Amerike, na pokopališču poleg svojega brata Johna, tragičnega predsednika ZDA.

Morda bi tako lahko končali to naše žalostno poročilo o dogodku, ki je minuli teden tako pretresel ves svet. Toda ob vsem tem ne smemo zamolčati še imena morilca, mladega Jordanca Širhana Širhana. Kaj je napotilo tega mladeniča, da je streljal in ubil človeka, ki bi bil najverjetneje že letos jeseni postal novi predsednik ZDA?

Težko je zdaj odgovoriti na to vprašanje, vendar neka znamenja le kažejo, da je šlo za isto zaroto, oziroma za iste temne sile, ki imajo na vesti smrt Johna Kennedyja in Martina Luthera Kinga. Ameriški uradni predstavniki sicer zatrjujejo, toda kaj malo prepričljivo, da je šlo za enega samega, neorganiziranega in samotnega človeka. Toda isto so trdili za morilca Johna Kennedyja, isto tudi za morilca Martina Luthera Kinga, ki so ga prav te dni prijeli v Londonu. Vprašamo se namreč samo lahko, komu bi služila smrt Roberta Kennedyja, če ne njegovim nasprotnikom, političnim in idejnim, ki jim ni do tega, da bi Amerika našla sebe in krenila na novo, plemenitejšo pot. En sam človek, neki Širhan Širhan, zagotovo ne bi imel nobene koristi od smrti Roberta Kennedyja.

Sicer pa pustimo času in zgodovini svoje, slej ko prej bo postalo jasno, kdo vse stoji za temi političnimi umori, ki so dosegli nasprotno, kot pa so pričakovali njihovi organizatorji. Amerika in ves svet

z njo globoko žalujeta. Vendar je žalovanje še vse premalo. Treba se je končno zavesti, ne pa samo pretakati solza. To bi ne bilo niti v duhu niti v hotenju tako Johna Kennedyja, kot Martina Luthera Kinga in ne navsezadnje v pogumnem, odkritem in jasnem boju Roberta Kennedyja za jutrišnjo, boljšo Ameriko.

REZIJA

Anton Letič žrtev prometne nesreče

Vso našo dolino je globoko pretreslo, ko smo izvedeli, da je izgubil življenje naš vaščan komaj 21 letni Anton Letič. Mladi brusač, ki je stanoval v Trstu, je šel s svojim avtomobilom v pokrajino Trento in tam je prišlo ponoči do hude prometne nesreče, ki je terjala mlado življenje. Letič je iz neznanih vzrokov zavozil na levo stran ceste in se zaletel v nek kamion, ki mu je prihajal naproti. Trčenje je bilo silovito in Letič je bil na licu mesta mrtev, njegov avtomobil pa popolnoma zmečkan.

AHTEN

«Sagra» sv. Antona

Na letošnjo «sagro» sv. Antona v Ahtnu, ki je padla ravno na Telovo, je prišlo izredno dosti ljudi. Prazniku je dala posebno vesel ton godba na pihala. Bilo je pa še vse polno drugih zabav: srečelov, kolesarska dirka, razne igre ipd. Na praznovanje niso prišli samo ljudje iz okoliških vasi, ampak tudi iz Vidma in Gorice.

Kdo so slovenski poslanci

Kot smo že poročali v prejšnji številki, imamo Slovenci enega poslanca v rimskem parlamentu in dva poslance v deželnem svetu. To pot objavljamo še življenjepise vseh treh izvoljenih slovenskih poslancev.

Novi slovenski poslanec v rimskem parlamen-

tu Albin Škerk se je rodil dne 12. junija 1921 v Vičovljah pri Devinu na Tržaškem. Obiskoval je nižjo srednjo šolo in delal do leta 1943 v kamnolomih na Krasu. Sodeloval je v osvobodilni borbi in se je pridružil po padcu fašizma partizanskim enotam. V jeseni leta 1944. so ga nacifašisti aretirali in internirali v Nemčijo. Član Komunistične partije od leta 1943. V povojnem času je vodil razne masovne organizacije. Prvikrat je bil izvoljen leta 1956 v Devinu - Nabrežina in bil župan te občine od leta 1962 do 1966. Leta 1966 je bil izvoljen za pokrajinskega svetovaleca v Trstu. Je tudi član občinskega sveta Devin - Nabrežina.

Novi slovenski svetovalec Dušan Lovriha (KPI) se je rodil pred 45 leti v Dolini v delavski in protifašistični družini. Bil je župan Doline od 1949. leta. Udeležil se je partizanske borbe od 1944. leta. Po poklicu je uradnik.

Novi svetovalec dr. Drago Štoka (LSS) se je rodil na Kontovelju, občina Trst, pred 31 leti. Diplomiral je na pravo in se zdaj ukvarja z odvetništvom. Udeležuje se tudi na kulturnem področju, je publicist in odgovorni urednik kulturne revije «Most». Hkrati pa je tudi najmlajši deželni svetovalec, izvoljen v Trstu.

za naše mlade bralce

O kurici, ki je nesla zlata jajca

Živeela sta stavec in starka, ime-la sta kuro pegatko. Tri leta sta krmila kurico, iz dneva v dan sta pričakovala jajca od nje.

Ravno čez tri leta jima je kurica znesla jajce in to jajce ni bilo navadno, ampak zlato. Veselita se stavec in starka, ne vesta, kaj bi počela s tem jajcem, ne verjameta lastnim očem, da je kurica znesla zlato jajčece.

Skušala sta ga razbiti, pa je bilo tako čvrsto — ne razbije se. Stavec je tolkel in tolkel, pa ga ni raztolkel, starka je tolkla in tolkla, pa ga ni raztolkla. Položila sta jajce na polico; pritekla je miška, ga z repkom zadela pa je jajce padlo na mizo in se razbilo. Starček joka, a kurica kokodaka:

«Ne joči, dedek, ne joči, babica, znesla vama bom drugo, ne navadno, ampak zlato, samo tri leta počakajta».

Stavec in starka sta pobrala lupine in jih prodala. Malo sta dobila zanje denarja. Rada bi si bila bajto postavila, pa denarja ni bilo zadosti, treba je bilo čakati še tri leta, da ga bo za bajto. Pričakala sta teden, pričakala drugi, pričakala tretji teden dni, strašno dolgo se jima je zdelo, naveličala sta se čakati.

«Veš kaj, starka, kaj bi čakala cela tri leta, kar zdajle zakoljiva kurico, pa vzameva zlato jajce iz nje. Saj tam najbrž ni eno samo, lahko da so tri, lahko so štiri. Potem pa bova živela lepo, novo bajto bova imela, zemlje bova kupila in se nikomur ne bova klanjala».

«To je pa res, dedek, kar zakoljiva jo!».

Zaklala sta kurico, a v njej nista našla nobenega jajca. Spet sta zajokala stavec in starka.

Pomolila je miška glavico iz luknjice in pravi:

«Ne joči, dedek, ne joči, babica, pokopljita svojo kurico v vrtu ob križpotju, počakajta tri leta, potem pa bosta na tem kraju odkopala zaklad. Ampak za ušesa si zapišita, do zadnjega dne si zapomnita, da ne moreta takoj

doseči vsega, kar si želita».

Zakopala je starka kurico na vrtu ob križpotju, tik mladega nasada, še palico je zataknila, da ne bi zgrešila. Čakata leto dni, čakata drugo — manjka jima potrpljenje, hoče se jima, da takoj izkopljeta zaklad. Že je nastopilo tretje leto, še zmerom sta čakala. Tedaj pa starka reče starcu:

«Veš kaj, dedek, pogledjva».

«Ne prenašaj se, starka, počakajva še malo, šaj ni več treba veliko. Dolgo sva že čakala, zdaj nama je treba še malo čakati».

Razbojnik

Živel je razbojnik in dvanajst let je hodil po svetu, da bi našel popa, ki bi mu naložil pokoro za grehe. Tistega, ki ni maral, je ubil. Tako je v dvanajstih letih pobil dvanajstero popov.

Prišel je k trinajstemu, da bi mu naložil pokoro, in se baha, da je toliko popov pobil. Prestrašil se je pop in mu reče:

«No, naložil ti bom pokoro. Pojdi,» mu pravi, «na moj vrt, tam rase jablana s sedmerimi mladikami, posekaj jo, razsekaj na drobne iveri, zažgi in na ogenj položi roke do komolcev in noge do kolen».

Razbojnik je napravil tako in ogenj mu je ožgal roke in noge. Potem mu pop prinese bakreno vedro in mu pravi:

«Vzemi tole vedro in dvanajst let nosi vodo in zalivaj jablano, dokler vnovič ne zraste in ne rodi».

In lazil je razbojnik dvanajst let po vseh štirih in nosil vodo in jablano zalival. Čez dvanajst let so mu spet zrasle roke in noge.

Prišel je razbojnik k popu in mu pove, da je jablana tako obro-dila, da je bilo treba veje podpreti. Pop mu reče:

«Zdaj pa pojdi in potresi jo dvanajstkrat, da bi vsa jabolka

«Ne mislim, stari, saj se ne bova ničesar dotaknila, samo pogledala bova, ali je tam najin zaklad».

«To glej, starka, da ne bova pokvarila vsega skupaj».

«Ne boj se, dedek, nič ne bo hudega».

Sla sta z lopato na vrt. Kopala sta, kopala in sta izkopala cel kup zlatih hroščev. Zabrenčali so hrošči in se razleteli na vse strani.

Tako sta stavec in starka morala še dalje živeti v stari bajtici, nista si mogla postaviti nove.

A miška je pomolila glavico iz luknjice in pravi:

«Res sta že stara, ampak neumna. Zakaj nista počakala, da se izpolnijo tri leta? Imela bi velik kup zlatnikov, zdaj pa so se vsi razleteli».

popadala do zadnjega — potem boš vse svoje grehe opral».

Dvanajstkrat je razbojnik potresel jablano, da so se jabolka kar osula, samo dve sta ostali.

Tedaj razbojnik vpraša popa:

«Kaj pa to pomeni — vsa jabolka so odpadla, samo dve sta ostali?».

Pop mu razloži:

«To so očetovi in materini grehi. Da opereš očetove in materine grehe, se vdinaj pri meni ali pa mi pridi ovce past leto dni».

Razbojnik je privolil. Pa gre nekoč mimo pokopališča in glej — človek hodi in zabada palico v grobove.

«Vstanite,» pravi, «pasji sinovi, in pridite na tlako».

Razbojnik stopi k njemu in ga vpraša:

«Kaj pa to delaš?».

On molči. Pa ga je razbojnik udaril s palico in ubil. Potem pa je ovce pognal k popu in mu povedal, da je ubil človeka.

«Kakšnega pa?» ga vpraša pop.

Razbojnik mu pripoveduje:

«Hodil je človek po pokopališču, zabadal palico v gomile in govoril zraven: — Vstanite, pasji sinovi, na tlako!».

«No,» reče pop, «zdaj si pa vse svoje grehe opral in očistil si, zakaj ubil si človeka ki ga še zemlja ne sprejme: ta človek je bil oskrbnik pri graščaku in je tako strašno mučil in tlačil ljudi, da gotovo ni bilo večjega grešnika od njega na svetu».

In pop je odpustil razbojnika.

(Krajska pravljica)

Srbske narodne uganke

Brez skorje gre skoz odprtino in s skorjo zapusti votlino.

(Hilbec in peč)

Zobov nobenih nima prase, junaku glavo vso popase.

(Britva)

Bela je njiva, semena črna, modra glavica seje ta zrna.

(Pismo)

Belo res je — dan pa ni, črno je — niso noči, je zeleno — a ni trava, rep ima — vendar ni krava.

(Straka)

Belo je ko goska, hodi kakor goska, dere se ko goska, vendar pa ni goska.

(Gosak)

Če bogat ga vidi — jo pobriše, siromak ga zbira poleg hiše.

(Gnoj)

Prašičji mandarin

(vietnamska pripovedka)

Ha Kue in Van Tan sta bila prijatelja od otroških let. Skupaj sta rasla, skupaj sta se učila. Pri-segla sta si, da bosta vselej in povsod pomagala drug drugemu.

Ko sta Sa Kue in Van Tan postala študenta, sta se nastanila v skupni sobi in sploh je bilo veseleje gledati tako prijateljstvo.

Prišlo pa je tako, da je Ha Kue prvi napravil izpite. Cesar ga je imenoval za mandarina v sosednji pokrajini. Ha Kue se je poslovil od prijatelja in odpotoval.

Minilo je nekaj mesecev in študent Van Tan se je nameril obiskat svojega dobrega prijatelja. Ni pa vedel, da je novi mandarin naročil služabnikom, naj pustijo k njemu samo tiste, ki prinesejo kaj prida daril.

Ko je Van Tan stopil v mandarinov dvorec, ga je ustavil debel sluga. Videl je študenta s praznimi rokami, pa je dejal:

«Moj gospod se je prav zdajle posvetil svojim zlatim ribicam; zabičal je, naj nihče ne kali njegovega miru».

Drugi dan se je Van Tan ponovno oglasil v dvorcu. Brž ko je debeluh opazil, da študent zopet prihaja s praznimi rokami, ga je ustavil:

«Gospod se zdajle poigrava s svojo najljubšo opico; naročil je, naj ga nihče ne vznemirja».

Ko se je študent tretjič oglasil v dvorcu, se je služabnik razjezil:

«V sobane mojega gospoda se vrata odpro samo tistim, ki pridejo z darili!».

Van Tan je na te besede vzkliknil:

«Prav! Jutri se pri mandarinu oglasim z darili!».

Naslednji dan je Van Tan kupil na trgu pečenega prašička, ga položil na pladenj, pokril s svileno ruto in se odpravil v dvorec.

To pot ga je debeli sluga brez besed spustil v mandarinove sobane.

Dolgo je revni študent čakal svojega tovariša. Ko se je Ha Kue naposled pojavil, ga je študent komaj še prepoznal. Mandarin je nosil dolga svilena oblačila, na katerih so bile našite živobarvne podobe ptic in zveri. Na njegovi glavi se je šopirila rdeča kapa, okrašena z rožnato, koralno kroglico.

Mandarin je tlesknil z dlanmi in debeli sluga je prinesel v dišeče listje zavite orehe na zlatem pladnju. Mandarin je prvi vzel s pladnja oreh ter ga položil v usta. Tedaj je tudi študent vzel oreh in ga položil... prašičku v žrelo.

Kaj pa delaš!» je vzkliknil osupli mandarin.

Ne da bi kaj odgovoril mandarinu, se je Van Tan prašičku trikrat globoko priklonil in dejal glasno, da bi slišali služabniki:

«C, prašiček! Sprejmi besede mojega navdušenja! Nikdar nisem mislil, da si tolikanj mogočen! Se s tvojo pomočjo se mi je posrečilo priti do svojega najboljšega prijatelja!».

S temi besedami se je Van Tan obrnil in, ne da bi privoščil en sam pogled od sramu zardelemu mandarinu, je odšel iz dvorca.

Poslej Van Tanu ni bilo več do srečanja z lakomnim mandarinom.

Ha Kueju pa so od takrat njegovi služabniki, kadar ga ni bilo zraven, rekli prašičji mandarin.

Žebelj

Trgovec je imel na semnju dober dan. Vse blago je dobro prodal in napolnil svoj mošnjiček z zlatom in srebrom. Napotil se je domov, kamor je hotel priti še pred nočjo. Odsejal je konja, natovoril mu je svojo suknjo in mošnjiček ter odjezdil. Opoldne se je ustavil v nekem mestu. Ko je hotel zopet dalje, mu je hlapec prignal konja in povedal, da manjka konju na zadnji nogi v podkvi en žebelj. — «Naj le manjka,» je odvrnil trgovec. «Teh šest ur, kolikor imam še do doma, bo podkev pač vzdržala. Meni se mudi».

Ko se je trgovec popoldne ustavil in dal nakrmiti konja, je prišel hlapec v sobo in rekel: «Gospod, vašemu konju manjka podkev na zadnji levi nogi. Ali naj konja ženem h kovaču?» — «Nič zato,» je odgovoril gospodar. «Teh par ur, ki jih imam še do doma, konj že vzdrži. Meni se mudi».

Jezdil je dalje. Ni trajalo dolgo in konj je pričel šepati. Toda tudi šepal ni dolgo, pričel se je spotikati. Tudi spotikal se ni dolgo, padel je na tla in si zlomil nogo. Trgovec je moral pustiti konja na cesti, vzel je s sedla svoje stvari na rame in je moral oditi peš domov. Šele pozno v noč je prišel domov. Rekel je same-mu sebi: «Vse nesreče je kriv samo ta nesrečni žebelj».

Naglica ni nikjer prida.

Sladka kaša

Živela je uboga, pobožna deklica sama s svojo materjo. Bili sta tako ubogi, da nista imeli kaj jesti. Pa je šla deklica od doma v gozd. Na potu jo je srečala stara žena, ki je že poznala njeno revščino, in ji podarila čudežni lonček, rekoč: «Če rečeš lonček: Lonček, Kuhaj!, bo kuhal sladko kašo, če pa rečeš: Lonček, stoj!, takoj preneha kuhati».

Deklica je prinesla lonček materi domov in tako je bilo konec lakote in siromaštva. Jedli sta sladko kašo, kolikor se jima je zljubilo.

Nekega dne deklice ni bilo doma in mati je rekla: «Lonček, kuhaj!» Lonček je kuhal in mati se je najedla do sitega. Tedaj je hotela, da bi lonček nehal kuhati, a ni vedela prave besede. Lonček je kuhal dalje in sladka kaša se je jela usipati čez rob. A lonček je kuhal venomer dalje, da je bila polna že kuhinja in vsa hiša. Sladka kaša je napolnila še drugo hišo in nato cesto in je je bilo že toliko, da bi se bil nasitil lahko ves svet, če

bi bilo treba. Končno je ostala prazna samo še ena hiša in tedaj je prišla deklica domov. Takoj je rekla: «Lonček, stoj!» — in lonček je nehal kuhati. Kdor je nato hotel priti v mesto, se je moral skozi kašo prejesti, da je mogel dalje.

Osel, petelin in lev

Na nekem posestvu sta živela petelin in osel. Sestradan lev je zagledal osla. Lahko bi ga bil požrl, če bi ga napadel. Vtem pa je zakikirikal petelin. Pravijo, da se levi boje petelinovega glasu, kajti lev se je prestrašil in pobegnil. Osel je mislil, da je lev reval, ker se je ustrašil že petelina, in spustil se je za njim v dir. Precej daleč od doma ga je lev počakal in ga požrl.

Graščakov čop

«Kmet, pri Bogu te rotim, reši me!» je vpil hudoben graščak, ki se je utapljal.

Videl ga je kmet z drugega brega, razmisлил je pa mu reče:

«Kako naj vas rešim, gospod, ko vas je pa treba za lase potegniti, vi ste pa vendar naš gospod?».

«Potegni me, kakor hočeš, samo da se rešim smrti».

Kmet razmišlja in razmišlja — veliko ljudstva se je nateklo medtem — pa reče:

«Je mar mogoče gospoda zgrabiti za čop? Kakšen gospod pa

bo to, če ga bo kmet začel vleči za lase?».

«Seveda,» se je oglašil nekdo, «to se ne spodobi, gospodov čop ni za to, samo kmetov čop je vendar za to, da gospoda vlečejo zanj kakor jih je volja in kamor hočejo».

Tako so ljudje razmišljali, ugibali in se pogovarjali na bregu, kaj na storijo. Graščak pa je vpil kar naprej:

«Reši me, kdor veruje v Boga!».

Tako je vpil in utonil.